

1. Bilginin depolanması ve aktarılmasında özellikle son elli yıl içinde büyük bir gelişim yaşanmıştır. Bilgi teknolojileri alanındaki gelişmeler kitabın binlerce yıllık geçmişinde yeni bir sayfanın açılmasına öncülük etmiştir. 1971 yılında ilk mikro işlemcinin üretilmesi bilgi teknolojilerinde bir dönüm noktasıdır. Bu gelişmeyle bilgisayarlar daha küçük, daha düşük maliyetli ve daha kolay kullanılabilir hâle gelmiştir. Kitaplar da dijital ortama taşınmaya başlamıştır. Tabletler, akıllı telefonlar ve e-kitap okuyucular hayatımıza girmiştir.

Yukarıdaki parçada anlatılmak istenen en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin depolanması konusunda kolaylık sağlayan araçların çeşitliliği hızla artmaktadır.
- B) Bilginin depolanmasında maliyet azalmıştır.
- C) Kitaplar artık sadece dijital ortamlarda taşınmaya başlanmıştır.
- D) Bilgi teknolojisindeki gelişmeler kitabın önemini azaltmıştır.

2. Matbaanın geliştirilmesi bilimsel birikimin artmasına ve korunmasına büyük katkı yaptı. 15. yüzyıla kadar çok az insan okuma yazma biliyordu. Bunun en önemli nedeni okuyacak fazla şey olmamasıydı. Elle yazılmış kitaplar vardı ancak bunlar hem az hem de pahalıydı. Matbaanın icadıyla birlikte yeni fikirler, araştırmalar geniş kitlelere ulaştı. İnsanlar daha önce doğru bildiği şeylerin yanlış olduğunu öğrenerek her şeyi sorgulamaya başladı. Böylece düşünce hayatı ve bilimsel birikim gelişti. Aynı zamanda çok daha hızlı basım yapmak mümkün oldu.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle matbaanın geliştirilmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Matbaa sayesinde çok sayıda kitap basıldı.
- B) Bilgi çok daha hızlı yayılmaya başladı.
- C) Yeni bulunan fikirlerin daha fazla insana ulaşması sağlandı.
- D) Bilginin depolanması ve korunması zorlaştı.

3. Sümerler, Zigguratların en alt katında ekip biçtikleri tarım ürünlerini çuvallara koyarak saklamışlar ve ihtiyaç duydukça buradan alarak kullanmışlardır. Çeşitli tarım ürünlerinin bulunduğu bu çuvalların kime ait olduğunun bilinmesi amacıyla üzerlerine çeşitli işaretler koymuşlardır. Zamanla bu işaretlerin sayısı artmış ve Sümerler çivi yazısı olarak bildiğimiz yazıyı M.Ö.3200'lerde icat etmişlerdir

Paragraftan yararlanarak aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Sümerler tarım ürünlerini depolamak amacıyla üretmişlerdir.
- B) Zigguratlar yalnızca tarım ürünlerinin depolanması amacıyla oluşturulmuş yapılardır.
- C) Sümerlerde en önemli ekonomik faaliyet tarımdır.
- D) İcatların meydana geliş sürecinde ihtiyaçlar rol oynamaktadır.

4. M.Ö. 1000'li yıllarda Fenikeliler, çivi yazısını geliştirerek Fenike alfabesini oluşturmuşlardır. Bu alfabe, Latin alfabesi dahil birçok alfabeyle temel oluşturmuştur. Yunanlar, M.Ö. 700'de Fenike alfabesine ünlü harfleri eklemişlerdir. Son olarak Romalıların da katkılarıyla günümüzde kullanılan Latin alfabesi oluşmuştur.

Paragrafta anlatılanlara bakılarak ulaşılacak en kapsamlı yargı hangi şıkta verilmiştir?

- A) Latin alfabesinin gelişiminde pek çok medeniyetin katkısı bulunmaktadır.
- B) Bilimin gelişmesinde Fenikelilerin çok büyük katkısı olmuştur.
- C) Günümüzde en yoğun şekilde kullanılan alfabe Latin alfabesidir.
- D) Yunanlar Latin alfabesine ünlü harfleri eklemişlerdir.

5. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sümer - Çivi yazısı
- B) Mısır - Hiyeroglif yazı
- C) Roma - Latin alfabesi
- D) Fenike - Resimli yazı

6. Mısır Uygarlığının kullandığı resimli yazıya verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çivi Yazısı B) Parşömen
C) Papirüs D) Hiyeroglif

7. MÖ 1000'lerde Fenike medeniyetinde öğrenilmesi güç olan çivi yazısı ve hiyeroglifin yerine geçecek bir alfabe icat edildi. Akdeniz'de ticaretle uğraşan Fenikelilerle alışveriş yapan Yunanlar, bu alfabeyi kendi dillerine uyarlayarak Yunan alfabesini geliştirdiler. Yunan alfabesinden esinlenen Romalılar da bazı harfleri değiştirerek Latin alfabesini oluşturdular. Günümüzde ülkemizde kullandığımız alfabe, Latin alfabesinden uyarlanmıştır.

Sadece paragrafta verilenlere bakılarak hangisine ulaşılamaz?

- A) Alfabeyi Fenikeliler icat etmişlerdir.
B) Ticaret bilimsel gelişmelere büyük katkı sağlamıştır.
C) Bu günkü alfabemizin aslı Fenike alfabesine dayanır.
D) Hiyeroglif çivi yazısına göre daha zor bir yazı çeşididir

8. Günümüzde İzmir ilinde yer alan Bergama antik kenti Bergama Krallığı'nın merkeziydi. İlk Çağ'ın en büyük kütüphanelerden biri buradaydı. Bergama Kütüphanesi, Mısır'daki İskenderiye Kütüphanesi'yle rekabet hâlindeydi. Mısır, Bergama'daki kütüphanenin kendi kütüphanesinin önüne geçmesini engellemek amacıyla papirüs satışını yasakladı. Bunun üzerine Bergamalılar yeni kitaplar yazılmasını sağlamak için hayvan derilerini işleyerek günümüzde parşömen olarak bildiğimiz kâğıt türünü kullanmaya başladılar.

Paragrafta verilenlere bakılarak hangisine ulaşılabılır?

- A) Bergama İzmir ilimizin merkezidir.
B) Parşömen papirüsten daha iyi bir kâğıttır.
C) Karşılıklı rekabet yeni buluşlara ortam hazırlamıştır.
D) Kütüphaneler arası rekabeti Bergama kazanmıştır.

9. Mısır'da okuma yazma bilen kâtiplere büyük saygı duyuluyordu. Kâtip olabilmek için ise okula gitmek gerekiyordu. Kâtipler devletin resmî işleri yanında kütüphanelerdeki papirüsleri çoğaltıyorlardı. Bu kütüphanelerden biri de MÖ 300'lerde kurulan İskenderiye Kütüphanesi'ydi. Çok sayıda el yazmasının olduğu kütüphanede dönemin önemli bilim insanları çalışıyordu. Mısır'a giren her kitabın mutlaka bir örneği burada çoğaltılıp sahibine veriliyor, kitabın aslı ise kütüphanede kalıyordu. Yurt dışından da kitaplar satın alınıp getiriliyordu. Böylece, o zamana kadar dağınık hâlde ve kaybolmak üzere olan birçok eser burada toplandı. Ancak bu kütüphane Roma İmparatorluğu Dönemi'nde yakıldı.

Sadece paragrafta verilenlere bakılarak hangisine ulaşılamaz?

- A) Mısır papirüsleri hiyeroglifle yazılırdı.
B) Mısır'da bilime ve bilgiye değer verilirdi.
C) Kütüphaneler el yazması kitaplarla bezeliydi.
D) Bilime ve bilgiye değer vermeyen toplumlar da vardı.

10. Tarihte yazıyı ilk olarak Sümerler icat etmiştir. Bu yazı sisteminde kullanılan semboller çiviye benzediği için çivi yazısı olarak isimlendirilir. Mezopotamya'da yaşayan Sümerler M.Ö. 3500 civarında yani günümüzden yaklaşık 5500 yıl önce çivi yazısını kullanılmaya başladılar. Yazı insanlık tarihi açısından bakıldığında en önemli icatlardan biri olarak görülmektedir. Öyle ki yazının bulunmasıyla birlikte tarih kayıt altına alınmaya başlanmıştır. Böylece insanlar var olan bilgilerini unutmamış ve elde ettikleri tüm bilgileri sonraki nesillere aktarmışlardır.

Buna göre yazının bulunmasının aşağıdakilerden hangisini engellediği söylenebilir?

- A) Günümüz medeniyetinin oluşmasını
B) Geçmişin detaylı incelenebilmesini
C) Yeni bilgiler elde edilmesini
D) Bilgi birikiminin zamanla unutulmasını

11. Çinlilerden kâğıt yapımını öğrenen Müslümanlar bu icadın Orta Doğu'ya yayılmasını sağladılar. Haçlı Seferleri ile Avrupalılar Müslümanlardan öğrendikleri bu buluşu ülkelerine taşıdılar. Zaman içinde kâğıt yapımında yeni yöntemler keşfedildi. Böylece kâğıdın üretimi kolaylaştı, ucuzladı ve yaygınlaştı. Bu sayede kitap sayısı da arttı.

Buna göre;

- I. Ticaret, bilimsel gelişmelere katkı sağlamıştır.
- II. Toplumlar, bilimsel gelişmelerin yayılmasına katkı sağlamıştır.
- III. Kağıdın icadı bilginin yayılmasına katkı sağlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III

12.

- I. MÖ 3000'lerde Mısır medeniyetinde hiyeroglif adı verilen resim yazısı kullanılmaya başlandı.
- II. Bergamalılar yeni kitaplar yazılmasını sağlamak için hayvan derilerini işleyerek günümüzde parşömen olarak bildiğimiz kâğıt türünü kullanmaya başladılar.
- III. MÖ 1000'lerde Fenike Medeniyetinde öğrenilmesi güç olan çivi yazısı ve hiyeroglifin yerine geçecek bir alfabe icat edildi.
- IV. MS 100'lerde Çin medeniyetinde kâğıt kullanılmaya başlandı.

Verilenlerden hangileri bilimsel gelişmeye örnek buluşlar arasındadır?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) I, II ve III
- D) I, II, III ve IV

13. Kağıt ve matbaa Çinliler tarafından bulundu. Türk-Çin mücadelelerinde Türkler kağıt ve matbaa ile tanışarak batıya doğru göçlerinde bu birikimi yanlarında taşıdılar. Talas savaşı ile Türkler arasında İslamiyet'in yayılması sayesinde Müslümanlar, Haçlı seferleri ile de Avrupalılar kağıt ve matbaa ile tanıştı.

Buna göre kağıt ve matbaanın yayılmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Sporsal faaliyetler
- B) Göçler
- C) Kültürel etkileşimler
- D) Savaşlar

14. "Mezopotamya'da tarım en önemli geçim kaynağı idi. Elde edilen ürünler Zigguratlarda muhafaza ediliyordu. Depolanması için Zigguratlara getirilen ürünler görevliler tarafından kaydediliyordu. Bu kayıt işlemi sırasında çuvalların üzerine konulan işaretler zamanla arttı ve bu işaretlerin işi kolaylaştırdığı görüldü. Kullanılan bu işaretler kilden yapılan tabletler üzerine aktarıldı. Böylece yazı icat edilmiş oldu."

Buna göre yazı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlk defa Mezopotamya'da kullanılmaya başlanmıştır.
- B) Tarım ürünlerinin kayıt edilmesi ihtiyacından ortaya çıkmıştır.
- C) Gelişmesinde Asurluların katkısı daha fazladır.
- D) Üzerine yazı yazılan materyaller zamanla değişmiştir.

15.

- Tarihte kullanılan ilk yazı Sümerlere aittir.
- Mısırlılar resimleri simgeleştirerek Hiyeroglif denilen yeni bir yazı türü kullanmışlardır.
- Günümüzde kullanılan yazı sistemi Fenikelilere dayanır. Fenikelilerin Sümerlilerin yazı sistemini geliştirip sembolleştirerek Fenike alfabesini oluşturmuşlardır.
- Romalılar ise Fenike alfabesini geliştirerek Latin alfabesine dönüştürmüşlerdir.

Verilen bilgilere en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fenikeliler'in Yazıya katkıları
- B) Mısır Hiyeroglifi
- C) Yazının Gelişimi
- D) Romalılar ve Yazı

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	D	D	A	D	D	D	C	A	D
11	12	13	14	15					
D	D	A	C	C					

İl ÖDM sorularından derlenmiştir...

